

7/2119

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.003/ 01-1448

15/04/2008

Konu : 7/2119 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığı'nın 03/03/2008 tarihli, KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2119-4017/8801 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 04/03/2008 tarihli, B.02.0.KKG.0.12/106-43-9/994 sayılı yazısı.

İlgi yazı eki İstanbul Milletvekili Sayın Süleyman YAĞIZ tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan 7/2119 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Hazine Müsteşarlığının 09/04/2008 tarihli, B.02.1.HZN.0.13.01.02-610/15994 sayılı ve Dış Ticaret Müsteşarlığının 20/03/2008 tarihli, B.02.1.DTM.0.09.00.00-204/11731 sayılı yazıları ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Nazım EKREN

Devlet Bakanı

ve

Başbakan Yardımcısı

EKLER:

- 1- Hazine Müsteşarlığının yazısı ve eki. (4 sayfa)
- 2- Dış Ticaret Müsteşarlığının yazısı ve eki. (9 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.01.02-610/
Konu: Soru Önergesi

09.04.08* 15994

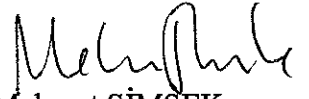
DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI MAKAMINA
(Sn. Nazım EKREN)

İlgi: 06.03.2008 tarih ve B.02.0.003/08-863 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile İstanbul Milletvekili Sn. Süleyman YAĞIZ tarafından Başbakan Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN'a yöneltilen 7/2119 esas numaralı soru önergesi gönderilmiş ve Hazine Müsteşarlığını ilgilendiren hususların yanıtlanması talep edilmiştir.

Söz konusu soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Devlet Bakanı

EKLER:

1- Yazı (3 Sayfa)

Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	14.04.2008
Sayı	1428

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SN. SÜLEYMAN YAĞIZ'IN
BAŞBAKAN SN. RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ
7/2119 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

SORU 1. Çalık Holding Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Ahmet Çalık'ın babası, Malatya'da kurulu Anateks firmasının Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Mahmut Çalık'ın size ve ekonomiyle ilgili bakanlara gönderdiği mektubunda yer alan, "Sıkıntıdayım. 2 bin işçimi ücretsiz izne çıkardım. 500 personelle çalışıyoruz. Tekstil sektöründeki sıkıntılar bu şekilde devam ederse, içimiz sızlayarak son elemanlarımızı da izine gönderip, tüm işletmelerimizi kapatmak zorunda kalacağız. Kapatmadan devam edersek, her ay 2 milyon dolar zarar ederiz. Gerek faiz oranlarının yüksekliği, gerekse döviz kurlarının düşük seyretmesi ve buna bağlı olarak kontrolsüz ithal iplik girişi bizleri çözümsüzlüğe itiyor. 68 yıllık sanayiciyim. Bunları ağlamak için değil, Türkiye için yazıyorum" sözlerinden, ülkemizde adı konulmamış bir ekonomik krizin yaşandığı anlamı çıkarılabilir?

CEVAP 1. Uyguladığımız sıkı para ve maliye politikaları ile yapısal reformlar sayesinde 2002 yılından bugüne kadar risk primi ve enflasyon oranı azalmış, faiz oranları düşmüştür. YTL cinsinden Hazine iskontolu yıllık bileşik faiz oranı 2002 yılında yüzde 62,7 oranında gerçekleşirken 2008 yılı Mart ayı itibariyle söz konusu oran yüzde 17,5'e gerilemiştir. Söz konusu dönemde reel faizlerde ise yaklaşık 20 puanlık düşüş sağlanmıştır. Ekonomide sağlanan istikrar ve yatırımcının geleceğe yönelik olumlu beklentileri sayesinde özel yatırımlar hızla artmış ve 24 çeyrektir kesintisiz büyüyen ekonominin itici gücünü oluşturmuştur. 2002-2007 döneminde reel gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) büyümesi ortalama yüzde 6,7 oranında gerçekleşirken, söz konusu dönemde reel özel yatırım harcamaları ortalama yüzde 18 oranında artmıştır. Diğer yandan, 2002-2007 dönemi arasında 45 bin 074 şirket ve kooperatif kapanırken, buna karşılık 259 bin 477 yeni şirket ve kooperatif kurulmuştur.

SORU 2. Eski Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdüllatif Şener'in, "Amerika'da yaşanan mortgage dalgalanmaları birçok Avrupa ülkesiyle Türkiye'yi de etkisi altına aldı. Türkiye bu dalgalanmalardan fazla etkilenmez diyenler konuyu yeterince göremiyor. Türkiye'deki büyüme hızı beklenenin altında gelişti. Büyümenin yüzde 4'lerde olması bir

olumsuzluk yaratıyor. Bunun yanı sıra kur desteği verilmesine karşın enflasyon oranı da yüzde 8-9'ların altına düşmüyor. Yoksul vatandaşın yaşadığı enflasyon açıklanan rakamın çok üstündedir. Ayrıca son birkaç aydır işsizlik rakamları da artma trendine girdi. İşsizlik konusu tehlike sinyalleri veriyor. İhracat artıyor deniliyor ama ihraç ürünleri içerisindeki ithal payı da artıyor” sözlerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu sözler de ekonomide bir kriz ya da ciddi bir sıkıntı yaşandığının işareti sayılabilir mi?

CEVAP 2. Dünya finansal piyasalarında zaman zaman hızlı ve ani hareketler gözlenmektedir. Türkiye ekonomisi de artan dışa açıklık ve finansal entegrasyonun bir sonucu olarak, diğer gelişmekte olan dışa açık ekonomiler gibi dünya finansal piyasalarındaki bu aşırı dalgalanmalardan etkilenmektedir. Asıl önemli olan bu etkinin geçici veya kalıcı olduğudur. Bir çok alanda uygulanan yapısal reformlar ve alınan ekonomik tedbirler sayesinde ekonomimizin kırılgan yapısı önemli ölçüde azalmış, ülkemiz çeşitli olumsuz şoklara karşı dayanıklı hale gelmiştir. Nitekim, Türkiye ekonomisi yakın geçmişte de görüldüğü üzere dış piyasalarda meydana gelen önemli düzeydeki şokları asgari maliyetle ve oldukça kısa bir sürede atlatabilmeyi başarmıştır.

Türkiye geçmişte on yıllar boyunca yüksek ve kronikleşen enflasyonla yaşamak durumunda kalmıştır. Ülkemizde enflasyon düzeyi uzun yıllardan sonra ilk defa 2004 yılında tek haneli seviyelere gerilemiş ve o dönemden beri tek haneli seviyesini korumuştur. Diğer yandan, enflasyonu düşürmeye yönelik çeşitli ekonomik tedbirler alınmışsa da, gerek yüksek düzeyde seyreden petrol fiyatları gerekse son dönemlerde yaşanan ciddi kuraklık gibi ekonomik müdahaleler ile önlenmesi mümkün olmayan çeşitli dışsal şoklardan enflasyon olumsuz yönde etkilenmiştir. Kuraklık, enflasyonun yanı sıra ekonomik büyümeyi de olumsuz etkilemiştir. Nitekim, 2007 yılında reel GSYH büyümesi yüzde 4,5 oranında gerçekleşirken, tarımda yüzde 6,8 oranında reel daralma yaşanmıştır.

Türkiye'nin makroekonomik temelleri sağlamdır. Bankacılık sektörünün sermaye ve hizmet yapısı güçlüdür. Merkez Bankası rezervleri yüksek düzeydedir. Bütçe ve borç stokunda Maastricht kriterleri yakalanmıştır.

Son yıllarda ekonomideki gelişmişlik artışımıza paralel olarak, makine-teçhizat, kimya ve otomotiv gibi sektörlerde katma değeri yüksek olan ürünlerin üretiminde artış gözlenmiş ve söz

konusu ürünler ihracatımızda önemli boyutlara ulaşmıştır. Ancak, bu ürünlerde başta petrol olmak üzere hammadde girdi ihtiyacının yüksek düzeyde olması ve bunların büyük ölçüde ithalatla temin edilebilmesi nedeniyle, ithalat düzeyinin de artması kaçınılmaz olmuştur.

İstikrarlı ekonomik büyüme ve taviz vermeden devam eden yapısal reformlar sayesinde özel sektörümüzün verimliliği ve uluslararası rekabet gücü daha da artacak, bu sayede orta ve uzun vadede istihdam artışının sağlanması temin edilecektir.

SORU 4. Koç Holding Yönetim Kurulu Şeref Başkanı Sayın Rahmi Koç'un, "İhracatımız 107 milyar dolar oldu diye övünüyoruz. Fakat bunun için 170 milyar dolarlık ithalat yapıyoruz. Dolayısıyla ihraç ürünlerindeki katma değer mutlaka artırılması gereklidir. Hükümetimizin, hadiselerin arkasından değil, önünden gitmesi ve kararları süratli bir şekilde alması kaçınılmazdır" uyarı ve tavsiyesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP 4. Ülkemizde yaşanan ekonomik istikrar ortamında son yıllarda yatırım düzeyimiz ve potansiyelimiz artmıştır. Diğer yandan, ihraç ürünlerimizin yapısında da değişiklik olmakta, firmalarımız zamanla katma değeri yüksek ve daha ileri teknoloji gerektiren alanlara kaymakta ve aynı zamanda yeni piyasalara yönelmektedirler. Bütün bu etkenler, ihracat performansımıza olumlu yansımaktadır. Diğer yandan, 2008 yılı Şubat ayı itibariyle, yıllıklandırılmış ihracatın artış hızı 2007 yılı Mart ayından beri ithalattaki artış hızının üstünde seyretmektedir.

İthalat artışının arkasındaki temel faktörlerden biri uluslararası enerji fiyatlarındaki artıştır. 2007 yılında ülkemizin cari açığı 38 milyar Dolar iken, enerji ithalatı yaklaşık 34 milyar Dolara ulaşmıştır. Ancak, Hükümetimiz enerji kaynak çeşitliliğini ve etkinliğini artırıcı reformları uygulamaya koymuştur.

Bugün Türkiye'de dış ticaret açığının bu kadar yüksek seviyede olmasının temelinde, bizim Hükümetimizden önce beşeri sermayeye, fiziki altyapıya ve AR-GE'ye yeterince kaynak aktarılmamış olması yatmaktadır.

Uygulanan ekonomi politikaları ve reformlar, verimliliğimizi ve uluslararası alanda rekabet gücümüzün artmasını sağlamaktadır. Yeni yasalaşan Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun doğrudan bu amaca hizmet edecek olan en yakın tarihli örneklerden birini teşkil etmektedir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.09.00.00 - 204

Konu : Yazılı Soru Önergesi

20.03.2008* 11731

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Nazım EKREN)

İlgi : 06/03/2008 tarihli ve B.02.0.003/ 01/863 sayılı yazıları.

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu İstanbul Milletvekili Sn. Süleyman YAĞIZ tarafından verilen 7/2119 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevaplarımız ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER:

- Yazı (8 sayfa)

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığı	
Tarih	21.03.2008
Sayı	1142

1- Yazılı Soru Önergesinde yer alan 1'nci sorunun cevabı:

2007 yılı tekstil ve konfeksiyon ihracatımız açısından önceki yıllara kıyasla başarılı bir sene olmuş ve özellikle 2005 yılında kotaların tamamen kaldırılması sonucu beklenen zorluklar, ihracatçılarımız açısından tahmin edildiği ölçüde bir sıkıntı yaratmamıştır. Bu durum, tekstil ve konfeksiyon sektöründe ülkemizin artık katma değeri yüksek ürünler ürettiğinin ve dünya pazarlarında maliyeti düşük ürünler karşısında, ülkemizin hızlı teslimat, yıl içinde hazırlanan koleksiyonların sayısında artış, kaliteli ve tasarım odaklı üretim gibi konularda yakaladığı başarısıyla tercih edilen bir tedarikçi olduğunun önemli bir göstergesidir.

TÜİK verilerine göre, 2007 yılı tekstil ve konfeksiyon ihracatımız, %16 oranındaki artışla 23 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Buna göre, tekstil ihracatımız %17 oranındaki artışla 9,5 milyar dolar, konfeksiyon ihracatımız ise %16 oranındaki artış ile 13,5 milyar düzeyinde gerçekleştirilmiştir. İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları'na göre, 2008 yılı Ocak-Şubat dönemi tekstil ve konfeksiyon ihracatımız, bir önceki senenin aynı dönemine göre %28 oranında artmış ve 4,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda, tekstil ihracatımız %30 oranındaki artışla 1,4 milyar dolar, konfeksiyon ihracatımız ise %28 oranındaki artış ile 3 milyar dolar düzeyinde gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, söz konusu soruda kontrolsüz ithal iplik girişinden bahsedilmektedir. Ancak;

2008/1 sayılı Tebliğ kapsamında (Çift Taraflı Kontrol Sistemi) Belarus menşeli ürünlerden kategori 1 (pamuk ipliği), kategori 22 (sentetik devamsız liflerden veya döküntülerden iplikler), kategori 23 (suni devamsız liflerden veya döküntülerden iplikler) ile kategori 115 (keten veya rami iplikleri) kota,

2008/3 sayılı Tebliğ kapsamında (Tek Taraflı Kontrol Sistemi) Kuzey Kore menşeli ürünlerden kategori 1 (pamuk ipliği) kota,

2004/21 sayılı Tebliğ kapsamında Özbekistan ve Türkmenistan menşeli ürünlerden kategori 1 (pamuk ipliği) gözetim,

uygulamalarına tabi bulunmaktadır. Bunun yanında, İthalatta Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin 2006/10614 sayılı Karar uyarınca, 5402.31 Gümrük Tarife Pozisyonunda (GTP) yer alan İran menşeli naylon iplik ithalatında ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmakta olup halihazırda ithalatta tahsil edilen ek mali yükümlülük tutarı brüt kilogram başına 1,45 ABD Doları'dır.

Ayrıca, Ülkemizde, ithalatın dumpingli fiyatlarla gerçekleşmesi ve bunun sonucunda yerli üretim dalında zarara neden olması durumunda, "İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat" İthalat Genel Müdürlüğümüz tarafından etkin bir şekilde uygulanmaktadır.

Yürürlükte bulunan tekstil ürünlerine karşı önlemler, dampinge karşı alınan önlemlerin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Halihazırda, 96 ülkeye karşı yürürlükte bulunan dampinge karşı önlemlerin 30'u tekstil ürünlerine ilişkin olup, 3 ülkeye karşı ise önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı vergi yürürlüktedir. Ayrıca, 3 adet nihai gözden geçirme soruşturması ile 5 adet damping soruşturması devam etmektedir. Önlem ve soruşturmalara konu olan tekstil ürünleri; suni elyaf, iplikler, mensucat ve tekstil yan sanayi ürünlerinden oluşmaktadır. Bu çerçevede; polyesterlerden tekstürize iplikler, vulkanize edilmiş kauçuktan iplik ve ipler, dokumaya elverişli ipliklerden metalize iplikler (gipe edilmiş olsun olmasın), poliesterlerden düz iplikler (nggs-nihai gözden geçirme soruşturması) için yürürlükte olan damping önlemleri mevcuttur. Naylon veya diğer poliamidlerden tek katının her biri 50 teksi geçmeyen tekstürize iplikler, polyesterlerden tekstürize iplikler, sentetik ve suni devamsız liflerden ipliklerde ise damping soruşturmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, Güney Kore, Endonezya, Hindistan, Çin Tayvanı, Tayland, Beyaz Rusya, Çin Halk Cumhuriyeti, Malezya, Suudi Arabistan tekstil sektöründe dampinge karşı önlem alınmış ülkeler arasında bulunmaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti, Çin Tayvanı, Güney Kore, Malezya, Tayland, Endonezya ve Vietnam'a yönelik olarak açılmış damping soruşturmaları sürmektedir. Alınan bu önlemlerle, tekstil sektöründe haksız rekabetten şikayetçi olan yerli üreticilerimizin özellikle Uzakdoğu ülkelerinden kaynaklanan haksız dış rekabetin etkilerinden korunması sağlanmıştır.

Bunun yanı sıra, 2008/5 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ ile yürürlükte bulunan 7 ayrı tekstil ürününe karşı dampinge karşı önlemlerin etkinliğini takip etmek amacıyla önlemlere tabi ürünlerin farklı ülke menşeli beyan edilenlerinin ithalatı izlenmektedir. Bu bağlamda; Bangladeş, Birleşik Arap Emirlikleri, Bulgaristan, Malezya için sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucata; Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Kore, Malezya için dokunmuş kadife, pelüş ve tırtıl mensucata (58.02 veya 58.06 pozisyonlarındaki mensucat hariç); Birleşik Arap Emirlikleri, Çin Tayvanı için mensucata (poliüretanla emdirilmiş - deri taklidi, poliüretanla emdirilmiş - diğerleri, poliüretanla sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş - deri taklidi, poliüretanla sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş - diğerleri); Birleşik Arap Emirlikleri, Güney Kore, Suriye için kayarak işleyen fermuarlara yönelik uygulanmakta olan damping önlemlerinin etkinliği devamlı bir surette kontrol edilmektedir.

Ayrıca, tekstil ve konfeksiyon ürünleri ithalatında gerçek maliyetleri baz alarak ürün kıymetinin beyanını sağlamak amacıyla, Müsteşarlığımız koordinasyonunda ve ilgili meslek kuruluşlarının da işbirliği ile tüm gümrük idarelerinde bulunan bilgisayar programları aracılığıyla belirlenen referans maliyet hesabı Gümrük Müsteşarlığı tarafından uygulanmaktadır. Öte yandan, konfeksiyon ithalatında sanayinin durumu dikkate alınarak, gerekli görüldüğü durumlarda fiyat uygunluğu incelemeye tabi tutulabilmektedir.

Bu uygulama geçmişle, günümüzde Türkiye ithalatta haksız rekabetin önlenmesine ilişkin mevzuatı en etkin uygulayan ülkelerden biri konumundadır. DTÖ verilerine göre, ülkemiz toplam alınan önlem sayısı itibarıyla, Ocak 1995-Haziran 2007'yi kapsayan dönemde DTÖ üyeleri arasında 6. sırada, 2007 Ocak-Haziran döneminde de Kanada, Kolombiya ve A.B.D. ile birlikte 6. sırada yer almıştır.

Ayrıca, söz konusu 1'inci soru kapsamında, bir sektör veya bir üretim biriminin (fabrika veya atölyenin) ithalattan veya muhtelif sebeplerden ötürü bir takım sıkıntılar yaşıyor olmasından, tüm ülkeye yayılmış bir ekonomik krizin yaşandığı anlamının çıkarılamayacağı değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan, Türkiye’de reel faiz oranının yüksekliği ve YTL’nin aşırı değerlenmiş olduğu sanayiciler tarafından haklı olarak dile getirilmektedir. Ancak, sanayinin rekabet gücünü değerlendirirken sadece bu iki değişken üzerinde yoğunlaşmamak gerekmektedir. Türkiye’nin ekonomik yapısındaki dönüşümün bir sonucu olarak geleneksel emek yoğun sektörlerden sermaye ve teknoloji ağırlıklı sektörlerle doğru bir kayma yaşanmaktadır. Kurlardan en çok şikayetçi olan tekstil ve konfeksiyon sektöründe de daha yüksek katma değere sahip moda ve markaya dayalı bir üretim yapısına doğru geçiş gerçekleşmektedir. Ayrıca, toplam üretimde ucuz ithal girdinin ağırlığı artmakla birlikte, bu durum aynı zamanda rekabet gücünün korunabilmesi için bir çıkış yolu olarak değerlendirilmektedir.

Enflasyon hedeflemesi politikasında döviz kurlarının ve faiz oranlarının serbest bırakılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Söz konusu politikaya son 2 hükümet döneminde taviz verilmeden devam edilmektedir. Enflasyon hedefi sayesinde fiyat artışları öngörülebilmektedir.

Yurtdışı satış ve yatırımlarımız için kredi temininde yaşanan zorluklara çözüm olarak Eximbank devreye sokulmuş ve müteşebbislerimize uygun koşullarda ihracat kredisi ve ihracat kredisi sigorta/garantisi sağlanmıştır.

Tekstil ve konfeksiyon sektöründe Türkiye’nin ihracatı ve ithalatı artmaktadır. Ancak, hem tekstilde hem de konfeksiyonda ithalatın ihracattan daha yüksek oranlarda arttığı bir gerçektir. Bu gelişmelerde, kurlara bağlı olarak rekabet gücü zayıflayan üreticilerin özellikle girdi kullanımı açısından ithalata yönelmelerinin payı olduğu gibi, Türkiye’nin bir bütün olarak sanayi yapısındaki dönüşümün de etkisi bulunmaktadır. Türk sanayisi emek yoğun sektörlerden sermaye ve teknoloji yoğun sektörlerle doğru bir yapısal değişim geçirmektedir.

Tablo: Tekstil ve Konfeksiyon Dış Ticareti (Milyon ABD Doları)

SITC Kodu	SITC Adı	İhracat						İthalat					
		Yıllık				Ocak		Yıllık				Ocak	
		2004	2005	2006	2007	2007	2008	2004	2005	2006	2007	2007	2008
65	Tekstil Elyafı Ve Mamulleri	6.434	7.084	7.596	8.949	575	769	4.280	4.560	4.816	6.158	417	564
651	Tekstil İplikleri	1.005	1.010	1.157	1.214	92	109	1.412	1.530	1.731	2.587	164	232
652	Pamuklu Dokumalar	831	871	893	1.161	71	106	982	1.014	939	1.034	84	99
653	Sentetik-Suni Elyaftan Mensucat	967	1.097	1.223	1.428	88	125	628	611	663	772	51	77
654	Pamuk, Sentetik, Suni Elyaf Dışı Liflerden Mensucat	135	152	149	185	9	14	332	338	322	343	32	38
655	Poliester Liflerden Mensucat-Boyanmış, Baskılı, Örne Mensucat	442	571	753	1.012	61	91	178	171	178	223	11	18
656	Kordela, Etiket, Arma Ve Dokumalar	379	407	365	393	28	33	75	91	117	129	9	10
657	Özel Dokumalar Ve Bunlardan Mamul Eşya	314	345	394	463	31	38	402	477	484	606	36	52
658	Dokunmuş Hazır Eşya	1.839	1.952	1.906	2.096	141	173	45	64	83	120	6	11
659	Yer Kaplamaları, Halılar, Linoleum	523	679	755	998	54	79	225	264	298	343	23	29
84	Giyim Eşyası Ve Aksesuarları	11.193	11.833	12.052	13.884	917	1.246	651	788	1.098	1.567	91	155
841	Erkek Giyim Eşyası	1.660	1.829	1.727	2.019	131	193	141	163	201	308	18	36
842	Kadın Giyim Eşyası	2.666	2.817	2.785	3.196	215	285	142	192	273	382	20	39
843	Erkekler İçin Örne Giyim Eşyası	320	335	402	536	31	56	11	12	19	31	2	4
844	Kadınlar İçin Örne Giyim Eşyası	1.327	1.304	1.470	1.885	111	159	43	35	51	85	5	10
845	Diğer Giyim Eşyası	4.086	4.387	4.465	4.904	345	443	183	226	329	480	30	46
846	Külotlu	738	781	801	927	59	79	56	58	81	112	6	10

	Çorap,Çorap,Soket,Eldiven,Şal, vb													
848	Dokuma Dışındaki Materyalden Mamul Giyim Eşyası	397	380	403	419	25	31	74	102	143	170	10	11	

Yaşanan gelişmelerin doğal bir uzantısı olarak sektördeki istihdamda da bir düşüş gerçekleşmektedir. Yıllık veriler incelendiğinde hem tekstilde hem de konfeksiyonda 2003-2006 yılları arasında her yıl istihdamda düşüş kaydedilmiştir. 2007 yılının ilk üç çeyreğinde ise tekstil sektöründeki çalışanların az da olsa artış kaydetmesine karşılık giyim sektöründe çalışanların azalmaya devam ettiği görülmektedir.

Tablo: Tekstil ve Konfeksiyon Sektöründe Çalışanlar Endeksi (1997=100) Değişim Oranı

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007-I	2007-II	2007-III
Tekstil ürünleri	-8,0	5,8	-0,4	-4,1	-8,2	-5,8	0,9	2,0	0,6
Giyim eşyası, kürkün işlenmesi ve boyanması	-4,6	11,1	-0,2	-10,7	-3,5	-11,6	-7,4	-4,2	-0,9

Kaynak: TÜİK

2- Yazılı Soru Önergesinde yer alan 2'nci sorunun cevabı:

- 2002-2006 döneminde dış ticarete ithalat artış hızı ortalama %27,8, ihracat artış hızı %22,5 olarak gerçekleşmiştir. 2005 ve 2006'da, ithalat yaklaşık %19,5 ihracat yaklaşık olarak %16,4 artmıştır. 2007'de önceki yıla göre ihracat ithalattan daha hızlı artış kaydetmiştir. Bu dönemde ithalat %21,8 artarken, ihracat %25,3 artmıştır. İhracatın ithalatı karşılama oranı geçtiğimiz beş yılda kademeli olarak azalmakla birlikte, 2006 yılına göre 2007'de ihracatın ithalatı karşılama oranı %63'e yükselmiştir.

- İthalatın kompozisyonu incelendiğinde ağırlığın ara malı ithalatında olduğu görülmektedir. 2007'de ithalatın %15,9'unu yatırım malları, %72,7'sini ara malları, %11'ini ise tüketim malları oluşturmuştur. Yerli üretimin girdilerinin önemli bir kısmı ithal ara ve yatırım mallarından oluşmaktadır. 2007 yılında üretimle bağlantılı ithalat kalemleri olan ara ve sermaye malları ithalatı artış oranları, sırasıyla %24,1 ve %15,8 olarak gerçekleşmiştir.

- İthalat milli gelirin bir fonksiyonu olduğundan, artan kişi başına milli gelirin de ithalat artışını tetiklemesi beklenir. 2005 yılında % 7,6 büyüyen GSMH, 2006 yılında da % 6 oranında büyümüştür. 2007 yılında ise beklenen büyüme oranı % 5'tir. Güçlü ekonomik büyümenin yanı sıra ithalat artışında rol oynayan diğer unsurlar, sanayi üretimindeki artış, döviz kurlarının düşük seviyelerde seyretmesi ve enerji ile emtia fiyatlarındaki artışlardır.

- Enerji ithalatı ara malları içerisinde önemli bir grubu teşkil etmektedir. 2007'de 62,8 milyar dolarlık dış açığın 33,6 milyar dolarlık kısmı enerji ithalatından (ham petrol, benzin, fuel-oil, doğalgaz, kömür) kaynaklanmıştır. Türkiye'nin enerji ithalatı 2003'te GSMH'nın %4,8'ini oluştururken, 2006'da bu oran %7,5'e yükselmiştir. Hammadde niteliğindeki bu ürünlerin ikame edilebilirliğinin ve dolayısıyla talep fiyat esnekliğinin düşük olması nedeniyle bu ürünlerin ithalat maliyeti birim fiyatlarına paralel olarak artmaktadır.

- Diğer taraftan, 2005'te 116,7 milyar dolarlık ithalatın 17,2 milyar dolarlık kısmı, 2006'da 139 milyar dolarlık ithalatın da 18,8 milyar dolarlık kısmı, 2007'de ise 170 milyar dolarlık ithalatın 24,3 milyar dolarlık kısmı Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında ihracat şartıyla yapılmıştır. DİR kapsamı ithalat toplam ithalatın sadece %14'üne tekabül etmektedir.

2006 yılının ikinci yarısından itibaren etkisi ortaya çıkan ABD'deki tutsat krizinin etkileri bazı banka ve fonların zarar açıklamaları ile birlikte 2007 yılında hızlanmış ve 2008

yılı başında küresel ölçekte yavaşlama beklentilerini güçlendirmiştir. Ocak 2008’de IMF tarafından yapılan ekonomik tahmin güncellemelerinde, hem gelişmiş ekonomilerde hem de gelişmekte olan ekonomilerde bir yavaşlama olacağı öngörüsü ortaya konmuştur.

(%)						
	Büyüme		İhracat		Tüketici Fiyatları	
	GÜ	GYÜ	GÜ	GYÜ	GÜ	GYÜ
2005	2,5	7,0	5,8	11,1	2,3	5,2
2006	3	7,7	8,2	11,0	2,3	5,1
2007	2,6	7,8	5,4	9,2	2,1	5,9
2008*	1,8	6,9	5,3	9,0	2,0	5,3

Kaynak: IMF

GÜ: Gelişmiş Ülkeler

* IMF tahmin

GYÜ: Gelişme Yolundaki Ülkeler

Büyüme oranlarına bakıldığında, gelişmiş ülkelerdeki yavaşlamanın görece olarak daha fazla olacağı, bununla birlikte gelişmekte olan ülkelerde de önemli oranda bir yavaşlama gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. AB’nin ABD ekonomisinin durgunluğundan büyük oranda finansal ve ticari yönden etkileneceği düşünülmektedir. Avrupa’da önemli miktarları bulan tutsat kredileri, ABD ile olan güçlü ticari bağlar ve AB Merkez Bankasının faiz politikası konusunda katı politikasını sürdürmesi bu beklentileri güçlendirmektedir.

2007 yılında başlayan söz konusu ekonomik yavaşlamanın dünya ticaretini de aynı oranda etkileyeceği ve 2007’de başlayan ihracat artış hızındaki yavaşlamanın 2008’de süreceği görülmektedir. 2006 yılında yüzde 8,2 olarak gerçekleşen gelişmiş ülkeler ihracat artış oranı 2007 yılında yüzde 5,4’e gerilemiş, 2008 yılında da yüzde 5,3 olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Gelişmekte olan ülkelerin ihracat artış hızları da benzer şekilde düşme eğilimindedir.

Talep tarafında meydana geleceği tahmin edilen yavaşlamanın bir diğer doğal sonucu ise enflasyon oranlarının düşmesidir. Sonuç olarak, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde enflasyon oranlarında bir düşüş gerçekleşeceği öngörülmektedir. Bu durumu değiştirebilecek etken ise ABD’de düşürülen faizler, krizin aşılabilmesi amacıyla piyasaya verilen likidite ve emtia fiyatlarının artmasıdır.

Küresel krizin 2008 yılı boyunca yayılarak devam etmesi durumunda cari açık nedeniyle Türkiye’nin bu gelişmelerden etkilenmesi kaçınılmazdır. Ancak, reel sektöre ilişkin mevcut veriler incelendiğinde henüz ciddi bir sorun görünmemektedir. 2006 yılında yüzde 6,9 büyüyen GSYH, 2007 yılının ilk dokuz ayı itibariyle yüzde 5 büyümüştür. Tarım kesimindeki üretim düşüşüne rağmen, sanayi ve hizmetler sektörlerinde yüksek büyüme devam etmektedir. En son açıklanan sanayi üretim endeksine göre 2008 yılı Ocak ayında sanayi üretimi yüzde 11,7 artmıştır.

İşsizlik oranlarında son yıllarda hızlı bir düşüş gerçekleşmekle birlikte, beklenen hedeflerin sağlanamadığı doğrudur. 2001 krizi sonrası yüzde 10’un üstüne çıkan işsizlik oranı 2007 yılı itibariyle yüzde 9,9 olarak gerçekleşmiştir. 2007 yılında bir önceki yıla göre 235 bin kişilik bir istihdam artışı sağlanmıştır.

3- Yazılı Soru Önergesinde yer alan 4'üncü sorunun cevabı;

Yukarıda 2'nci soruya ilişkin cevaplarımız da dikkate alınarak İhraç Ürünlerimizin katma değerinin artırılmasına ilişkin olarak aşağıdaki hususların belirtilmesinde yarar görülmektedir;

İhracatımız 2002 yılı sonrasında istisnai bir ivme kaydetmiştir. 2001 yılındaki 31,3 milyar dolarlık ihracat seviyesini dikkate alacak olursak, küresel rekabetin tüm yoğunluğuyla yaşandığı küresel arenada son 6 yılda ihracatımızı 3,4 katına çıkararak dünya sıralamasında 22. büyük ihracatçı olmak, üzerinde önemle durulması gereken bir başarı olarak ele alınmalıdır. Bu dönemde rekabet gücümüzde sağlanan gelişmeler ve dolayısıyla ihracatta elde ettiğimiz başarılar ekonomik gelişmenin katalizörü olmuştur.

Esasen, bu süreçte ihracatımız sayısal olarak artarken, yapısal bir dönüşüm sürecinden de geçilmektedir. Otomotiv ana ve yan sanayi, makine imalat sanayi, elektrik ve elektronik gibi dünya ticaretinde yüksek paya sahip, ileri teknoloji ihtiva eden ve sermaye yoğun sektörlerin ihracatımız içindeki paylarının hızla artmaya devam ettiği görülmektedir. Özellikle 2002 sonrasındaki dönem ihracatımızda bölgesel ve sektörel bazda dünyadaki eğilimler yönünde bir dönüşümün yaşandığı bir dönemdir. 2004-2006 yılları arasında kamuda uygulamaya konulan ilk strateji olarak özel bir önemi olan İhracat Stratejik Planı ise ihracat politikalarına temel teşkil ederek, ihracat ile ilgili faaliyet ve projelerin koordinasyon zemini olmuştur. Söz konusu Stratejinin Genel Amacı “sürdürülebilir ihracat artışını sağlayacak ihracat yapısının oluşturulması” olarak belirlenmiş ve tüm çalışmalar bu yönde belirlenmiştir. **Dahilde İşleme Rejimi Otomasyonu, Turquality, Pazara Giriş Projeleri** gibi bir çok proje ve faaliyet ile, ihracat yapımızın katma değeri yüksek bir yapıya dönüşmesi, ihracat işlemlerinde bürokrasinin azaltılarak hız ve etkinlik sağlanması, ihracatta bölgesel ve sektörel çeşitliliğin sağlanması amaçlarına yönelik olarak hayata geçirilmiştir.

Sonuçta, ihracatçılarımızın bilgi, üretim ve pazarlama kapasitesindeki gelişmeler, dış pazarlarımızdaki talep değişimleri, Müsteşarlığımızca uygulanan Komşu ve Çevre, Afrika, Asya ve Amerika'da seçilmiş ülkelere yönelik belirlediğimiz stratejiler kapsamında hayata geçirdiğimiz faaliyetler, ihracatçımızın rekabet gücünü artırmak adına sağladığımız devlet yardımları, hepsinden önemlisi kamu ve özel sektör arasında yaratmış olduğumuz işbirliği ve diyalog ortamında sorunlar karşısında aldığımız yapıcı tutum gibi bir çok faktör ihracatımızda yukarı doğru bir ivmeyi sürekli hale getirmiştir.

Öte yandan, hızlı büyüme ve ihracat artışının kaydedildiği bu dönemde ithalatımız da artmış ve ihraç ürünlerimizin katma değeri sorgulanır boyutlara taşınmıştır. Dış ticaret açığı, hızlı büyüme sürecinde olan ülkelerin bir çoğunda karşılaşılan bir sonuçtur. Üretimde kapasite genişlemeleri, ihraç talebi yaratılması ve etkin tanıtım ve pazarlama faaliyetleriyle beraber ihracatın artırılması makroekonomik istikrarın tesis edildiği dönemlerde başarıyla gerçekleşebilmektedir. Ancak küresel rekabetin bütün yoğunluğuyla hissedildiği küresel

arenada, ara malı ve sermaye malı üretiminin gerek kalite gerekse rekabetçi fiyat kriterleriyle artan ihracatı desteklemesi, üretim yapımızın bütün boyutlarıyla dönüşümünü gerekli kılmaktadır ki, Türkiye halen bu süreçten geçmektedir.

İhracat artışını sürdürülebilir kılmayı ve rekabet gücümüzü artırmayı temel alan vizyonumuz, ihracatın katma değeri yüksek, markalı, sermaye ve bilgi yoğun, yüksek teknoloji ile Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayanan bir yapıya dönüştürülmesi, pazarlama süreçlerinin dünyadaki eğilimler doğrultusunda hedef pazar odaklı geliştirilmesi ve ekonomik politikaların ihracata dayalı kalkınma modeli temelinde oluşturulması hedeflerini barındırmaktadır.

Bu vizyon temelinde, ihracatta elde ettiğimiz başarıları daha da ileri götürerek, ihracatımızın ekonomik büyüme ve istihdama daha fazla katkı yapacak şekilde geliştirilmesini hedefliyoruz. Bunun için, daha nitelikli, katma değeri ve rekabet gücü yüksek ihracat kompozisyonunu elde etmek amacıyla, dönüşüm-gelişim-üretim-süreç iyileştirme-tanıtım faaliyetleri ve pazarlama faaliyetleri ekseninde faaliyetler yürütülmektedir. Bunlar arasında; özellikle yerel ve bölgesel rekabet gücünün geliştirilmesine yönelik olarak ekonomik kalkınma sürecinde etkin bir şekilde yararlanılan kümelenme yaklaşımının ülkemizde de uygulanmasını sağlayacak politikanın ortaya konması, başta hedef ülkeler olmak üzere tüm dış pazarlar ile ekonomik diyalogumuzu geliştirmek üzere fuar organizasyonları, alım ve ticaret heyeti programlarının sürdürülmesi, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri alanında uluslararası pazarlarda kazanmış olduğumuz konumun daha da güçlendirilmesi faaliyetleri yer almaktadır.

Ayrıca, yerli sanayiye zarar veren ithalat artışı veya haksız rekabet yaratan düşük fiyatlı ithalata karşı ticaret politikası araçlarının etkin bir şekilde uygulanması, ihracatta ve dış yatırımlarda devamlılığın sağlanması, yurt dışı pazarlardaki etkinliğimizin artırılması ile yeni pazarlara girilmesi ve gerçekleştirilecek tanıtım çalışmaları aracılığıyla sürdürülebilir bir ihracat yapısı oluşturulmasına katkıda bulunulmasını teminen geliştirilmiş bulunan Ticaret Takımları (TİC-TAK) Projesinin hayata geçirilmesi, tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde kaynakların etkin kullanmak amacıyla "Pazara Giriş Eylem Planları"nın hayata geçirilmesi, "10 yılda 10 dünya markası yaratmak" vizyonu ile ortaya konan Turquality Projesindeki süreçlerin geliştirilmesi, Ar-Ge yardımlarının etkinleştirilmesi ve Devlet Yardımları Etki Analizlerinin tamamlanması, DİR Otomasyon Projesinin etkinliğinin en üst düzeye çıkarılabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarla bilgi paylaşımında tam entegrasyonun sağlanması gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, 4'üncü soruyu cevaplamak için kavramların ayrıştırılması gerektiği de değerlendirilmektedir. Şöyle ki: "107 milyar dolar ihracat yapmak için yapılan 170 milyar dolar ithalat" ifadesi yaşanan sürecin oldukça eksik bir tanımıdır. Bu ifadede kastedilen

toplam ithalatın tamamının ihracatta kullanılmasıdır. Ancak, gerçeği doğru analiz edebilmek için ithalatı oluşturan alt kalemleri incelemekte fayda olduğu değerlendirilmektedir.

Milli gelir denkliği şu şekilde ifade edilmektedir:

$$Y = C + I + G + X - M$$

Söz konusu denklikte ithalatın (negatif olarak yer almasının sebebi, $(C+I+G+X)$ toplamının tamamında ithalatın yer almasıdır. Bir diğer ifadeyle, hem tüketim (C) için, hem yatırım (I) için, hem kamu harcamaları (G) için hem de ihracat (X) için ithalat yapılmaktadır. Kısacası, yapılan ithalat ekonominin tümünü içermekte ve ithalat artışındaki sebepler ise kur gelişmeleri, gelir artış ve ihracat artışı olarak sıralanabilmektedir.

Son yıllarda, ihracatta (X) kullanılmak üzere yapılan ithalatla bir miktar yükselme olduğu bir gerçek olmakla birlikte, ihracattaki yurt içi katma değeri temsil edebilecek asıl değişkenin, dahilde işleme rejimi çerçevesinde yapılan ithalatın bu çerçevede yapılan ihracata oranı olduğu söylenebilir. Aşağıdaki tabloda, sözü edilen oranlar gösterilmektedir.

DİR Çerçevesinde Yapılan İthalat-İhracat

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Gerçekleşen İthalat/ Gerçekleşen İhracat (%)	44,3	47,5	53,0	50,0	56,0	62,1

Tablodan da görüldüğü üzere, ülke içi katma değerde bir düşüş görülmekle birlikte, bu düşüşün hem ülke ekonomisinin geçirdiği dönüşüm hem de uluslararası piyasalardaki gelişmelerin bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Ülke ekonomisinin geçirdiği dönüşüm, teknoloji yoğun mal üretiminin artış göstermesidir. Söz konusu malların üretiminde başlangıçta yurt dışı ara mallara bağımlı olunmasının doğal olduğu ve süreç içerisinde bu bağımlılığın azalacağı düşünülmektedir. Uluslararası gelişmelerden kasıt ise dolardaki reel değer kaybı ve enerji fiyatlarındaki artıştır.

DİR'in dış ticaretimizdeki payı da düşük seviyelerdedir.